

Text buly k Roku milosrdenstva

Vatikán 11. apríla (RV) V predvečer Nedele Božieho milosrdenstva pápež František predsedal vešperám vo Vatikánskej bazilike. Na symbolickom mieste pred Svätou bránou baziliky pred začiatkom slávnia vešpier o pol šiestej večer zverejnil bulu ohlásenia mimoriadneho jubilea Svätého roku milosrdenstva. Ten sa začne 8. decembra na slávnosť Nepoškvrneného počatia Panny Márie, pri príležitosti 50. výročia ukončenia Druhého vatikánskeho koncilu.

Text buly *Misericordiae vultus* (Tvár milosrdenstva) od Svätého Otca prevzali arcikňazi štyroch pápežských bazilík Ríma a ďalší zástupcovia kontinentov a oblastí života Cirkvi. Najprv však zazneli hlavné časti z jej obsahu, ktoré slávnostne prečítal apoštolský protonotár Mons. Leonardo Sapienza, regent Pápežského domu. Spolu so Svätým Otcom boli na slávnostnom akte účastní kardináli a členovia Rímskej kúrie, medzi nimi na osobitnom mieste členovia Pápežskej rady na podporu novej evanjelizáciu a členovia Apoštolskej penitenciárie.

Z takmer 30-stranového listu Svätého Otca Františka prinášame preklad podstatných častí, ktoré zazneli pri slávnosti:

František, rímsky biskup, Sluha sluhov Božích

Všetkým, ktorí budú čítať tento list milosť, milosrdenstvo a pokoj

1. Ježiš Kristus je tvárou Otcovho milosrdenstva. Zdá sa, že tajomstvo kresťanskej viery nachádza v tomto slove svoju syntézu. Stalo sa živým, viditeľným a dosiahlo svoj vrchol v Ježišovi z Nazareta. Otec «bohatý na milosrdenstvo» (Ef 2,4), po tom, ako zjavil svoje meno Mojžišovi ako «Boh milosrdný a láskavý, zhovievavý, veľmi milostivý a verný» (Ex 34,6), nikdy neprestal dávať spoznať rozličnými spôsobmi a mnoho ráz v dejinách svoju Božskú prirodzenosť. V «plnosti času» (Gal 4,4), keď bolo všetko pripravené podľa jeho plánu spásy, poslal svojho Syna, narodeného z Panny Márie, aby nám definitívnym spôsobom zjavil svoju lásku. Kto vidí jeho, vidí Otca (porov. Jn 14,9). Ježiš z Nazareta so svojím slovom, so svojimi skutkami a s celou svojou osobou (porov. II. vatikánsky koncil, Dogmatická konštitúcia o Božom zjavení *Dei verbum*, 4) zjavuje Božie milosrdenstvo.

2. Vždy potrebujeme kontemplovať tajomstvo milosrdenstva. Je prameňom radosti, vyrovnanosti a pokoja. Je podmienkou našej spásy. Milosrdenstvo je slovo, ktoré zjavuje tajomstvo Najsvätejšej Trojice. Milosrdenstvo je definitívny a najvyšší čin, ktorým nám Boh prichádza v ústrety. Milosrdenstvo je najzákladnejší zákon, ktorý prebýva v srdci každého človeka, keď s úprimným pohľadom hľadí na brata, ktorého stretáva na ceste života. Milosrdenstvo je cesta, ktorá spája Boha a človeka, pretože otvára srdce nádeji, že sme navždy milovaní napriek ohraničeniu nášho hriechu.

3. Sú chvíle, v ktorých sme ešte mocnejšie povolani, aby sme upreli svoj pohľad na milosrdenstvo, aby sme sa aj my sami stali účinným znamením Otcovho pôsobenia. Preto som vyhlásil Mimoriadne jubileum milosrdenstva ako milostivý čas pre Cirkev, aby sa stalo svedectvom veriacich silnejším a účinnejším.

Svätý rok sa začne 8. decembra 2015, na slávnosť Nepoškvrneného Počatia Panny Márie. Táto liturgická

slávnosť naznačuje spôsob Božieho konania už od prvopočiatku našich dejín. Po hriechu Adama a Evy Boh nechcel ponechať ľudstvo osamotené a v područí zla. Preto myslel na Máriu a chcel ju svätú a nepoškvrnenú v láske (porov. Ef 1,4), aby sa stala Matkou Vykupiteľa človeka. Na závažnosť hriechu Boh odpovedá plnosťou odpustenia. Milosrdenstvo bude vždy väčšie ako každý hriech a nik nemôže obmedziť Božiu lásku, ktorá odpúšťa. Na slávnosť Nepoškvrneného Počatia s radosťou otvorím Svätú bránu. Pri tej príležitosti sa stane Bránou milosrdenstva, a ktokoľvek ňou prejde, bude môcť zakúsiť Božiu lásku, ktorá potešuje, odpúšťa a dáva nádej.

Na nasledujúcu, Tretiu adventnú nedeľu, sa otvorí Svätá brána v katedrále Ríma, v bazilike sv. Jána v Lateráne. Následne sa otvorí Svätá brána ostatných pápežských bazilik. Ustanovujem, aby sa v tú istú nedeľu v každej miestnej cirkvi, v katedrále, ktorá je materským chrámom pre všetkých veriacich, alebo v konkatedrále či v chráme osobitného významu, otvorila na celý Svätý rok podobná Brána milosrdenstva. Podľa rozhodnutia ordinára sa bude môcť táto brána otvoriť aj vo svätyniach, ktoré sú cieľom mnohých pútnikov, ktorí sú na týchto posvätných miestach často vo svojich srdciach zasiahnutí milosťou a nachádzajú cestu obrátenia. Každá miestna cirkev bude teda priamo vyzvaná, aby prežívala tento Svätý rok ako mimoriadny čas milosti a duchovnej obnovy. Jubileum bude preto slávené v Ríme a rovnako v miestnych cirkvách ako viditeľný znak spoločenstva celej Cirkvi.

4. Vybral som dátum 8. december, pretože je veľmi významný pre nedávne dejiny Cirkvi. Otvorím totiž Svätú bránu na päťdesiate výročie ukončenia Druhého vatikánskeho ekumenického koncilu. Cirkev pociťuje potrebu udržiavať túto udalosť živú. Začal sa pre ňu nový úsek jej dejín. Otcovia zidení na koncile silne vnímali, ako pravé vanutie Ducha, mocnú požiadavku hovoriť o Bohu ľuďom ich doby zrozumiteľnejším spôsobom. Odstránením bariér, ktoré pridlho držali Cirkev uzavretú v privilegovanej bašte, nastal čas ohlasovania evanjelia novým spôsobom. Bola to nová fáza vždy tej istej evanjelizácie. Nové nasadenie sa všetkých kresťanov svedčiť s väčším oduševnením a presvedčením o svojej viere. Cirkev cítila zodpovednosť za to, aby bola vo svete živým znamením Otcovej lásky.

V mysli sa vynárajú významné slová, ktoré sv. Ján XXIII. vyslovil pri otvorení koncilu, aby naznačil, akou cestou sa uberať: «Dnes Kristova nevesta uprednostňuje používanie lieku milosrdenstva, než by mala siahať po zbraniach strohosti... Katolícka cirkev, zatiaľ čo týmto ekumenickým koncilom vztyčuje pochodeň katolíckej pravdy, chce sa ukázať ako matka plná lásky ku všetkým, ako matka dobrotivá, trpezlivá, pobádaná milosrdenstvom a dobrotou voči synom, ktorí sa od nej odlúčili» (Príhovor pri otvorení II. vatikánskeho koncilu, Gaudet Mater Ecclesia, 11. októbra 1962, 2-3). V tom istom horizonte sa pohyboval aj blahoslavený Pavol VI., ktorý sa na záver koncilu takto vyjadril: «Chceme predovšetkým podotknúť, že náboženskou črtou nášho koncilu bola v prvom rade láska... Starobylý príbeh o dobrom Samaritánovi slúžil za príklad a pravidlo, ku ktorému smerovala duchovná povaha nášho koncilu... Prúd vlúdnosti a obdivu sa vylial z koncilu na moderný ľudský svet. Odsúdili sme omyly, to áno, pretože si to vyžaduje láska a práve tak aj pravda, ale pre ľudí máme iba opätovné pozvanie, rešpekt a lásku. Namiesto ubíjajúcich diagnóz povzbudivé lieky; namiesto smutných predpovedí vyšli z koncilu v ústrety dnešnému svetu posolstvá dôvery: jeho hodnoty boli nielen rešpektované, ale aj uctené, jeho snahy podporené, jeho túžby očistené a požehnané... Ešte inú skutočnosť musíme zdôrazniť: všetko doktrinálne bohatstvo bolo zamerané jediným smerom: slúžiť človeku. Človeku takpovediac v každom jeho rozporení, v každej jeho slabosti, v každej jeho potrebe» (Vystúpenie pri poslednej verejnej sesii, 7. decembra 1965).

S týmito pocitmi vďačnosti za všetko, čo Cirkev dostala a zodpovednosťou za úlohu, ktorá nás očakáva prejdeme Svätou bránou s plnou dôverou, že nás sprevádza sila vzkrieseného Pána, ktorý neprestajne podporuje naše putovanie. Duch Svätý, ktorý vedie kroky veriacich tak, aby spolupracovali na diele spásy, ktoré vykonal Kristus, nech je vodcom a podporou Božieho ľudu, aby mu pomáhal kontemplovať tvár milosrdenstva.

5. Jubilejný rok sa skončí v deň liturgickej slávnosti Ježiša Krista, Kráľa vesmíru, 20. novembra 2016. V ten deň budeme pri zatváraní Svätej brány pociťovať predovšetkým vďačnosť a poďakujeme sa Najsvätejšej Trojici za to, že nám udelila tento osobitný čas milosti. Zveríme život Cirkvi, celé ľudstvo a nekonečný vesmír Kristovmu panovaniu, aby vyliat svoje milosrdenstvo ako rannú rosu pre plodnú budúcnosť, ktorú sú všetci povolaní spoluvytvárať v čase, ktorý je pred nami. Ako si len želám, aby nasledujúce roky boli poznačené milosrdenstvom, aby sme išli v ústrety každému človeku prinášajúc Božiu dobrotu a nežnosť! Nech sa ku všetkým, veriacim aj vzdialeným, dostane balzam milosrdenstva ako znamenie Božieho kráľovstva, ktoré je už prítomné medzi nami. (...)

8. S pohľadom upretým na Ježiša a na jeho milosrdnú tvár môžeme zakusovať lásku Najsvätejšej Trojice. Poslaním, ktoré Ježiš dostal od Otca, bolo zjaviť tajomstvo Božej lásky v jej plnosti. (...) Jeho osoba nie je nič iné ako láska, láska, ktorá sa dáva zdarma. Jeho vzťahy s ľuďmi, ktorí sa k nemu vinú, majú v sebe čosi jedinečné a neopakovateľné. Znamená, ktoré koná, zvlášť voči hriešnikom, chudobným, vylúčeným, chorým a trpiacim, sa dejú v mene milosrdenstva. Všetko v ňom hovorí o milosrdenstve. Ničomu, čo je v ňom, nechýba súcit. (...)

10. Pilierom, na ktorom život Cirkvi spočíva, je milosrdenstvo. Každá jej pastoračná činnosť by mala byť zahalená do nežnosti, s ktorou sa obracia k veriacim; žiadnemu jej ohlasovaniu a svedectvu pred svetom nesmie chýbať milosrdenstvo. Dôveryhodnosť Cirkvi sa overuje cestou milosrdnej a spolucítiacej lásky. (...) Asi sme dlhodobo zabúdali naznačovať cestu milosrdenstva a prežívať ju. Pokušenie vyžadovať stále a len spravodlivosť nás priviedlo k zabúdaniu na to, že ona je síce prvým, potrebným a nevyhnutným krokom, no Cirkev potrebuje ísť ešte ďalej, aby dosiahla vyšší a významnejší cieľ.

12. (...) Prvoradá pravda Cirkvi je Kristova láska. Vďaka tejto láske, ktorá sa skláňa až k odpusteniu a sebadarovaniu, sa Cirkev stáva služobníčkou a sprostredkovateľkou pre ľudí. Takže, kde je prítomná Cirkev, tam musí byť zrejmé Otcovo milosrdenstvo. V našich farnostiach, v našich spoločenstvách, v združeniach, hnutiach, jedným slovom, všade, kde sú prítomní kresťania, musí byť každému umožnené, aby našiel oázu milosrdenstva. (...)

15. V tomto Svätom roku budeme môcť zakusovať otvorenie srdca pre tých, ktorí žijú na najrozličnejších existenciálnych perifériách, ktoré moderný svet často vytvára dramatickým spôsobom. Koľko situácií neistoty a utrpenia je prítomných v dnešnom svete! Koľko rán je zasadených do tela toľkých, ktorí nemajú hlas, lebo ich volanie sa oslabilo a zmĺklo kvôli ľahostajnosti bohatých národov! V tomto Jubileu bude Cirkev ešte viac povolaná, aby liečila tieto zranenia, hojila ich olejom útechy, obväzovala ich milosrdenstvom a zaceľovala ich solidaritou a náležitou pozornosťou. (...)

Veľmi si želám, aby sa kresťanský ľud počas Jubilea zamýšľal nad skutkami telesného a duchovného milosrdenstva. Poslúži nám to na prebudenie nášho svedomia, často znečivileného voči dráme chudoby,

a na to, aby sme prenikali stále hlbšie do srdca evanjelia, v ktorom sú chudobní uprednostnení Božím milosrdenstvom.

19. Nech sa slovo odpustenia dostane ku všetkým, a povolanie zakúsiť milosrdenstvo nech nenechá nikoho ľahostajným. Moje pozvanie k obráteniu sa ešte raz naliehavo obracia k tým ľuďom, ktorí sú vzdialení od Božej milosti pre ich spôsob života. Osobitne myslím na mužov a ženy, ktorí patria do zločineckých skupín akéhokoľvek druhu. Pre vaše dobro vás prosím, zmeňte život. Žiadam vás o to v mene Božieho Syna, ktorý zničil hriech, no nikdy neodmietol žiadneho hriešnika. (...)

To isté pozvanie nech zaznie aj pre páchatelov a komplicov korupcie. Táto hnilobná rana spoločnosti je ťažkým hriechom, ktorý volá k nebu, pretože od základu podkopáva osobný aj spoločenský život. Korupcia bráni hľadieť do budúcnosti s nádejou, pretože jej svojvôľa a nenásytnosť ničí plány slabých a utláča najchudobnejších. Je to zlo, ktoré sa zahniezďuje v každodenných prejavoch, a následne prepuká vo verejných škandáloch. (...)

Toto je priaznivý čas na zmenu života! Toto je čas, v ktorom máme umožniť, aby sme boli dotknutí v srdci. Zoči-voči spáchanému zlu a ťažkým zločinom je momentom na načúvanie plaču nevinných, ktorí boli olúpení o majetok, dôstojnosť, o city, o samotný život. Boh k nám neprestajne vystiera svoju ruku. (...) Stačí iba prijať pozvanie k obráteniu a podriadiť sa spravodlivosti, kým Cirkev ponúka milosrdenstvo.

23. Milosrdenstvo má v sebe jednu schopnosť, ktorá prekračuje hranice Cirkvi. Spája nás so židovstvom a islamom, ktoré ho považujú za jeden z najurčujúcejších Božích atribútov. (...)

Kiež by tento Jubilejný rok prežitý v milosrdenstve napomohol stretnutiu s týmito náboženstvami a s inými vznešenými náboženskými tradíciami. Nech nás urobí otvorejšími pre dialóg, aby sme sa lepšie spoznali a porozumeli si, nech odstráni každú formu uzavretosti a pohrdania a nech zaženie každý prejav násilia a diskriminácie.

24. Naše myšlienky sa teraz obracajú k Matke milosrdenstva. Vľúdnosť jej pohľadu nech sprevádza tento Svätý rok, aby sme všetci mohli znovu objaviť radosť z Božej nežnosti. Nik tak ako Mária nespoznal hĺbku tajomstva Boha, ktorý sa stal človekom. Všetko v jej živote bolo stváňované prítomnosťou milosrdenstva, ktoré sa stalo telom. (...) Obráťme sa k nej so starobylou a stále novou modlitbou Salve Regina, «Zdravas Kráľovná», aby od nás nikdy neodvrátila svoj milosrdný pohľad a aby nás urobila hodnými kontemponovať tvár milosrdenstva, jej Syna Ježiša.

25. Mimoriadny svätý rok je na to, aby sme v každodennom živote prežívali milosrdenstvo, ktoré nám Otec neustále udeľuje. Nechajme sa v tomto Jubileu prekvapiť Bohom. On nikdy neprestane otvárať dvere svojho srdca, aby nám opakoval, že nás miluje a chce sa s nami deliť o svoj život. Cirkev mocne pociťuje naliehavú potrebu ohlasovať Božie milosrdenstvo. Jej život je autentický a dôveryhodný vtedy, keď je milosrdenstvo obsahom jej presvedčeného ohlasovania. Vie, že jej prvou úlohou, najmä vo chvíľach, aké prežívame aj my, plných veľkých nádejí a silných protirečení, je viesť všetkých do veľkého tajomstva Božieho milosrdenstva, kontemponujú Kristovu tvár. (...)

Zo srdca Najsvätejšej Trojice, z najhlbšieho vnútra Božieho tajomstva, vyviera a bez ustania prúdi veľká

rieka milosrdenstva. Tento prameň sa nikdy nevyčerpá pre tých, ktorí sa k nemu približia. Zakaždým, keď to niekto potrebuje, môže k nemu pristúpiť, pretože Božie milosrdenstvo je nekonečné. Taká nepreskúmateľná je hĺbka tajomstva, ktoré v sebe uchováva, také nevyčerpatelne je bohatstvo, ktoré z neho pochádza.

V tomto Jubilejnom roku nech sa Cirkev stane ozvenou Božieho slova, ktoré mocne a presvedčivo zaznieva ako slovo a skutok odpustenia, podpory, pomoci a lásky. Nech sa nikdy neunaví v ponúkaní milosrdenstva a nech je vždy trpezlivá pri potešovaní a odpúšťaní. Nech sa Cirkev stane hlasom každého muža a každej ženy a nech s dôverou a bez prestania opakuje: «Rozpomeň sa, Pane, na svoje zľutovanie a na svoje milosrdenstvo, ktoré trvá od vekov» (Ž 25,6).

Dané v Ríme u svätého Petra, 11. apríla, na Vigíliu Druhej veľkonočnej nedele alebo Nedele Božieho milosrdenstva, v roku Pána 2015, v treťom roku pontifikátu.

PÁPEŽ FRANTIŠEK